

ACTA HISTORICA
UNIVERSITATIS KLAIPEDENSIS
XXVII

**KRIKŠČIONIŠKOSIOS TRADICIJOS
RAIŠKA VIDURAMŽIŲ – NAUJAUSIŲJŲ
LAIKŲ KASDIENYBĖS KULTŪROJE:
EUROPIETIŠKI IR LIETUVIŠKI PUSLAPIAI**

**THE DEVELOPMENT OF CHRISTIAN
TRADITION IN EVERY-DAY CULTURE
IN THE LATE MIDDLE AGES AND EARLY
MODERN PERIOD: LITHUANIAN AND
OTHER EUROPEAN EXAMPLES**

KLAIPĖDOS UNIVERSITETO BALTIJOS REGIONO ISTORIJOS IR ARCHEOLOGIJOS INSTITUTAS
INSTITUTE OF BALTIC REGION HISTORY AND ARCHAEOLOGY KLAIPĖDA UNIVERSITY

TURINYS

Ivadinis žodis / 5
Preface / 7

MOKSLINIAI STRAIPSNIAI

Raimondas Kazlauskas

Teokratija ir hierokratija. Dvi religinės kratogonijos formos ankstyvojoje politinėje teologijoje / 9
Theocracy and Hierocracy. Two Forms of Religious Cratogony in Early Political Theology. *Summary* / 22

Saulius Bytautas

Jono Dunso Škoto mokymo įtaka lietuvių pranciškonų teologinės minties raidai / 23
The Development of the Lithuanian Franciscan Theological Thought under the Impact of John Duns Scotus Teaching. *Summary* / 35

S. C. Rowell

Martin III, bishop of Medininkai, archdeacon and canon of Vilnius: the lawyer bishop / 36
Medininkų vyskupas Martynas III lietuvis, Vilniaus arkidiakonas ir kanauninkas. *Santrauka* / 50

Egidijus Miltakis

Antiliuteroniška propaganda Simono Grunau kronikoje / 61
Anti-Lutheran Propaganda in Simon Grunau's Chronicle. *Summary* / 85

Dainius Elertas

Prūsijos evangelikų liuteronų dvasininko aprūpinimas XVI a. 5–7-uoju dešimtmečiais: Martyno Mažvydo atvejis / 87
The maintenance of a Prussian evangelical lutheran pastor in the 40s to 60s of the 16th c.: the case of Martynas Mažvydas. *Summary* / 116

Jolanta Skurdauskienė

Privatūs valdų kompleksai ir susisiekimas. Dar vienas atvykusių bajorų evangelikų, bažnyčių fundatorių, žemėvaldos formavimo aspektas Žemaitijoje XVI a. antrojoje pusėje – XVII a. pradžioje / 118
Private Holding Complexes and Communications. Another Aspect of Land-Ownership Formation by Newcomer Noblemen-Evangelicals, Church Funders, in Samogitia in the late 16th – early 17th Centuries. *Summary* / 138

Rinata Subotkevičienė

„Nuo pilgrimųjų kelionių prie kavalierių turo“. Aristokratiškų kelionių ištakos ir jų vertinimai istoriografijoje / 140
„From Pilgrimage to the Kavaliertour“. Origins of Aristocratic Trips and their Evaluations in Historiography. *Summary* / 148

Gabrielė Jasiūnienė

Krikščionybės simboliai miestelių heraldikoje ir kultūrinė atmintis: Šiaurės Lietuvos atvejis / 149
Christian symbols in the heraldry of small towns and cultural memory: case study of Northern Lithuania. *Santrauka* / 159

ŠALTINIŲ PUBLIKACIJOS

Darius Barasa

Smulkios žinios iš XVII a. Klaipėdos valsčiaus kriminalinių bylų / 160

Dainius Elertas

XVI a. dokumentai, susiję su bažnyčių vizitacijomis Ragainės ir Tilžės amtuose / 171

RECENZIJOS

Dainius Elertas

Sandoros skrynios spinduliuose / 184

БАХТИН, Анатолий. *Прусский след Ковчега заветов*. Калининград: Капрон, 2012. – 303 с. – ISBN 978-5-904291-12-9

Marius Ščavinskas

Apie prūsų genčių ikikrikščionišką visuomenę / 193

SIKORSKI, Dariusz Adam. *Instytucje władzy u prusów w średniowieczu (na tle struktury społecznej i terytorialnej) (Rozprawy i materiały Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, Nr. 254)*. Olsztyn: Ośrodek Badań Naukowych, 2010. – 356 s. – ISBN 978-3-60839-43-0

Marius Ščavinskas

Kas nauja kalavijo misijų (*Schwertmission*) tyrimuose? / 204

Schwertmission. Gewalt und Christianisierung im Mittelalter. Hrsg. von Hermann KAMP, Martin KROKER. Paderborn, München, Wien, Zürich: Ferdinand Schöningh, 2013. – 212 S. – ISBN 978-3-506-77297-8

MOKSLINIS GYVENIMAS

Hektoras Vitkus

Si vis pacem, para bellum? Vytauto Jokubausko disertacijos apie Lietuvos karinę doktriną ir jos realizavimą 1923–1940 m. Šiaurės rytų Baltijos regiono šalių kontekste gynimo apžvalga / 213

Gintautas Zabiela

Kiek viduramžių Vilniuje stovėjo cerkvių, arba daktaro disertacija apie „Civitas Rutenica“ / 221

Vytas Jankauskas

„Kunigaikščių sluoksnio transformacijos procesai: nuo karinės-gentinės aristokratijos iki politinės tautos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje“ konferencijai praėjus / 226

SUKAKTYS

Egidijus Bacevičius

Neringos muziejaus reikšmė siekiant pažinti Kuršių nerijos gamtinę aplinką ir saugoti gyventojų kultūrinę savastį (XX a. 3–4-asis dešimtmečiai) / 228

Egidijus Bacevičius

Mažosios (Prūsijos) Lietuvos tautodailės tyrėjas Hansas S. Woede / 245

IN MEMORIAM

Zur Erinnerung an Martinus Pareigis, den engagierten Familienforscher (Wilma Radfeld) / 253